

# ЕТИЧКИ КОДЕКСИ

## у локалној самоуправи



Законитост



Непристрасност



Објективност



Транспарентност



## Водич

за грађане/грађанке  
за примјену Етичког кодекса  
Скупштине општине Прњавор



## Законитост



## Непристрастност

### Увод

Водич за грађане/грађанке за примјену Етичког кодекса Скупштине општине Прњавор (у даљем тексту Етички кодекс) даје практична појашњења у вези са појединим, важним, аспектима примјене Етичког кодекса.

Овај водич је, прије свега, намијењен грађанима/грађанкама Прњавора, како би јасније разумјели обавезе одборника/одборница у Скупштини Општине Прњавор (у даљем тексту: Скупштина) као непосредно изабраних представника/представница грађана Прњавора, а у вези са обавезама које за одборнике/одборнице проистичу из Етичког кодекса, као и обавезе тијела Општине Прњавор која су надлежна за праћење примјене Етичког кодекса.

Такође, овај водич за циљ има и повећање очекивања јавности у вези са етичким понашањем одборника/одборница, те повећање повјерења грађана/грађанки у рад Скупштине. Због своје природе, као документа заснованог углавном на начелима, Етички кодекс захтијева појашњења и тумачења ради његове боље примјене у пракси. Из тог разлога, неопходно је непосредно ангажовање локалних власти али и најшире јавности, како би Етички кодекс истински представљао морални оквир за одговорно понашање.



#### Водич

за грађане/грађанке  
за примјену Етичког кодекса  
Скупштине општине Прњавор



Објективност



Транспарентност

## Етички кодекс

Скупштина је, на сједници одржаној у децембру 2017. године, усвојила Етички кодекс. Његово доношење за циљ има очување, афирмацију и унапређивање моралних и етичких начела и вриједности, угледа и достојанства изабраних одборника/одборница, ради остваривања заједничког добра, јачања повјерења грађана/грађанки у рад Скупштине и њених органа.

Одборници/одборнице су обавезни поштовати сљедеће основне принципе: 1) Законитост, 2) Јавност, 3) Самосталност и стручност, 4) Међусобно уважавање и толерантност и 5) Одговорност.

Поред ових принципа, Етички кодекс утврђује и конкретнија правила понашања одборника/одборница у вези са активним или пасивним подмићивањем; обавезом спречавања сукоба интереса; пружањем адекватних и потпуних информација јавности; па све до обавеза у вези са узорним понашањем на сједницама Скупштине; одијевањем; понашањем према грађанима/грађанкама, службеницима/службеницама у општинској управи, представницима медија и др.

Етички кодекс обавезује одборнике/одборнице на етично понашање не само на сједницама Скупштине, већ и у ширем контексту односа према грађанима/грађанкама и јавности. Одборници/одборнице су дужни да испуњавају ове, високе, стандарде узорног понашања, које у домаћем језику означава највише етичке стандарде и моралне норме пожељног понашања појединца. Поред принципа и норми понашања прописаних самим Етичким кодексом, одборници/одборнице су дужни да се придржавају обавеза које проистичу из других прописа, а посебно оних који регулишу изборни процес, те спречавање сукоба интереса.



## Законитост



## Непристрастност

### Шта представља кршење одредби Етичког кодекса?

Етички кодекс прописује теже и лакше повреде

#### Лакше повреде Етичког кодекса представља:

1. Коришћење мобилног телефона, рачунара, новина, часописа, књига за вријеме трајања сједнице Скупштине и њених радних тијела,
2. Непримјерено или неуредно одијевање за вријеме трајања сједнице Скупштине и њених радних тијела и у другим приликама,
3. Прекидања говорника на начин да се ремети ред на сједници,
4. Учестало и непотребно кретање по сали за вријеме трајања сједнице Скупштине и њених радних тијела,
5. Ометање тока сједнице разговором или на други начин.

#### Теже повреде Етичког кодекса представља:

1. Нарушавање тока сједнице и реда у сали, неоправдано напуштање сједнице Скупштине и сједнице њених радних тијела,

2. Кориштење израза и ријечи које вријеђају и омаловажавају другог и другачијег, израза или синонима који вријеђају људско достојанство, нарушава углед и достојанство одборника/одборница или органа Скупштине, те подстиче на мржњу и насиље,
3. Испољавање нетолерантности према другој раси, вјероисповијести, нацији, полу или другим могућим предрасудама,
4. Захијевање од запослених у општинској управи било каквих радњи којим би себи или другима омогућили какву противправну корист или у сврху политичких циљева,
5. Коришћење ријечи или израза којима се вријеђају или омаловажавају запослени у општинској управи и њихов рад,
6. Примање било какве накнаде, осим одборничког додатка и накнада утврђених одлуком Скупштине,
7. Примање поклона или давање поклона за себе или за друга лица, чиме се може утицати на доношење одлуке Скупштине,
8. Непридржавање одредби о сукобу интереса или неспојивости функција,
9. Давање медијима повјерљивих информација,
10. Давање информација које се тичу приватног живота одборника/одборница или других лица,
11. Непажљив и неодговоран однос према имовини Скупштине,
12. Долазак на сједнице Скупштине и њених радних тијела у алкохолисаном стању или у другом омамљеном стању и
13. Понављање лакших повреда Етичког кодекса, више од два пута у току једне сједнице.



## Објективност



## Транспарентност

### Шта могу/требају грађани/грађанке у вези са кршењем Етичког кодекса?

Кршење Етичког кодекса од стране одборника/ одборница, а посебно она понашања за која је утврђено да представљају теже повреде, свакако изазивају сумњу у законит, одговоран и непристрасан рад одборника/ одборница. Уколико се овакви случајеви не расправе и не ријеше на транспарентан начин, у складу са одредбама Етичког кодекса, то може подривати повјерења јавности и у рад саме Скупштине. Стога је изузетно важно да грађани/грађанке реагују на сваку сумњу да је дошло до кршења одредби Етичког кодекса.

#### **Етички кодекс омогућава сваком грађанину/грађанки да пријави сумњу у повреду Етичког кодекса.**

Ова пријава се врши у року од 30 дана од дана када је повреда учињена. Пријаве се врше Етичком одбору као сталном радном тијелу Скупштине. Овај одбор броји пет чланова/чланица од којих су три из реда одборника/одборница у Скупштини и два из реда угледних грађана/грађанки.

Пријава се доставља писаним путем, са сљедећим обавезним садржајем:

1. Име и презиме пријавиоца,
2. Датум подношења пријаве,
3. Навођење одредби Етичког кодекса за које се сумња да су повријеђене,
4. Опис околности, односно радње за које се сматра да представљају кршење одредби Етичког кодекса,
5. Доказе о учињеној повреди којима се доказује повреда,
6. Потпис пријавиоца.

Пријава дакле, обавезно садржи податке о пријавиоцу, те ће Етички одбор одбацити сваку пријаву која не садржи ове податке. Иако Етички кодекс то не прописује, пријава би, ради лакше обраде, требала садржати и податке о одборнику/одборници за којег се сумња да је учинио повреду, уколико пријавилац располаже тим подацима. Пријава се подноси на обрасцу који је прилог Етичког кодекса који се може преузети на web страници Општине.



Пријава се подноси на сљедећу адресу:

**Скупштина Општине Прњавор –  
Етички одбор, Светог Саве 10,**  
са назнаком

**„Пријава повреде Етичког кодекса  
Скупштине општине Прњавор.**



**Законитост**



**Непристрастност**

## Какве су обавезе надлежних тијела у вези са пријавама за повреде Етичког кодекса?

Свака пријава се обавезно разматра од стране Етичког одбора, који је дужан да поступак започне и проведе у року од 30 дана од дана запримања пријаве. Поступак се проводи у складу са Етичким кодексом, те у складу са Пословником о раду Етичког одбора.

Приликом провођења поступка, Етички комитет утврђује административну исправност пријаве. Анонимне и неблаговремене пријаве се не разматрају. Уколико пријава није уредна (не садржи све податке, односно елементе који се захтијевају), или није разумљива, подносилац пријаве може бити позван да исту допуни.

Уколико је пријава административно исправна, Етички комитет ће приступити провођењу одговарајућег доказног поступка, односно поступка утврђивања чињеница и околности у вези са наводима из пријаве.

У вези са овим доказним поступком, односно након окончања истог, Етички одбор може:

1. Одбити пријаву као неосновану, уколико нема довољно доказа да је учињена повреда Етичког кодекса,
2. Поднијети Скупштини извјештај о проведеном поступку, с приједлогом изрицања мјера прописаних Етичким кодексом, уколико у доказном поступку утврди постојање повреде Етичког кодекса,
3. Обуставити провођење доказног поступка, уколико дође до сазнања да је о истој ствари покренут прекршајни или кривични поступак, или поступак утврђивања сукоба интереса пред надлежним органом Републике Српске, до окончања наведених поступака.

О изрицању мјера за утврђене повреде Етичког кодекса одлучује Скупштина.



**Водич**

за грађане/грађанке

за примјену Етичког кодекса

Скупштине општине Прњавор



## Објективност



## Транспарентност

### Које мјере су прописане за повреде Етичког кодекса?

Етички кодекс прописује сљедеће мјере за утврђене повреде Етичког кодекса:

- 1. Усмена опомена – за лакше повреде Етичког кодекса,**
- 2. Новчана казна од 10 до 30% одборничке накнаде – за теже повреде Етичког кодекса.**

Поред наведених мјера, одређене теже повреде, односно понашања одборника/ одборница у вези са одредбама о забрани активног или пасивног подмићивања, сукобу интереса и др, могу бити предметом поступака надлежних органа у оквиру прекршајних, кривичних или поступака за одлучивање о сукобу интереса, али се ови поступци наравно, воде у складу са другим прописима.

Пријављивање повреда Етичког кодекса веома је важно и са овог становишта, јер може омогућити или барем повећати могућност да надлежни органи сазнају за неетично поступање одборника/ одборница које указује на обиљежја прекршаја, кривичних дјела, или повреде републичких прописа о сукобу интереса.



## Законитост



## Непристрастност

### Која су права грађана/ грађанки након пријаве повреде Етичког кодекса?

Дужност је Етичког одбора да пријавиоца обавијести у случају да је његова пријава одбијена услед недовољно доказа да је учињена повреда Етичког кодекса. Такође, пријавилац може бити позван да допуни односно разјасни своју пријаву. Етички кодекс не обавезује да се пријавилац директно обавјештава у вези са осталим исходима његове пријаве, али оваква обавеза Етичког комитета и општинских власти произилази из општих обавеза транспарентности рада Општине Прњавор,

Захтјев за слободан приступ информацијама може се преузети на интернет страници Општине ([www.opstinaprnjavor.net](http://www.opstinaprnjavor.net)).

Прије свега, Етички одбор је дужан да најмање једном годишње извјештава Скупштину о примјени Етичког кодекса, те се ови извјештаји требају наћи на дневном реду сједница Скупштине, односно као дио годишњих извјештаја о раду Скупштине. Такође, а у складу са одредбама Закона о слободи приступа информацијама, сваки грађанин/грађанка се може обратити општинским органима управљања захтјевом за слободан приступ информацијама, те тражити информације о поступању по пријави повреде Етичког кодекса.

**Етички кодекс, као и друге  
документе и информације можете  
преузети на Интернет страници  
Општине**  
([www.opstinaprnjavor.net](http://www.opstinaprnjavor.net)).



#### Водич

за грађане/грађанке  
за примјену Етичког кодекса  
Скупштине општине Прњавор